

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisorile nerăscănte nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se restituie.
Inserate
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
BIBLIOTECI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukas Nachf.,
Nux. Augenthaler & Emmerich
Leiner, Heinrich Schalek, A. O.
pelik Nachf., Anson Oppelk.
In Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
opold (VII) Brasselet-körut
Prețul inserațiilor: o serie
garmond pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tariful și învo-
ială. — RHOLAMH pe pagina
8-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXII.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare
Abonamente pentru ARSIE-UNGHI
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
cile poștale din țară și di-
stara și la d-nii colectorii.
Abonamentul pentru BRASOV:
Administrațiunea, Piața mare
bărgul Inului Nr. 30. etajul
I. Pe un an 30 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un asem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserațiile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 216.

Brașov, Miercuri 7 (20) Octomvrie

1909.

Comemorarea lui Șaguna la București și Iași.

— Dela corespondenții noștri. —

București, 5 Oct. v. 1909

Memoria marelui Mitropolit s-a serbat și în România după cuviință. În București s-a oficiat Duminică un parastas în biserica sf. Gheorghe, de către P. S. S. Arhiepiscopul Atanasie Ploșteanul, vicarul sfintei Mitropolii.

După prânz a fost la Ateneu serbarea de comemorare, dată sub auspiciile Ligei Culturale.

La orele 4 marea sală a Ateneului gema de lume. Se aduc pe scenă: portretul mare în olei al Mitropolitului, drapelul Ligei și al societății Macedo-Române. Publicul le salută cu aplauze.

Corul Seminarului Central execută două bucăți religioase de I. Popescu-Pasere: *Impărate cereș* și *Cuvine-se cu adevărat*. Ele contribuie să dea solemnității caracterul de religiozitate, pe care trebuie să-l aibă.

Conferința d-lui Dr. Mihălcescu a avut o valoare informativă prețioasă pentru marea mulțime a ascultătorilor.

Corul azilului Elena Doamna execută cu o deosebită măiestrie *Hora unirei* de G. Ștefănescu *Frăți Români din lumea toată* și *Răsăritul Ardealului* de Vidu. Face o minunat de frumoasă impresie *costumul național pe care-l poartă toate coristele*; răpește limpezimea vocilor și siguranța execuției. Auditorul aplaudă puternic și cu drept cuvânt.

Cuvântarea d-lui Slavici.

După această recreație muzicală ia cuvântul d-l I. Slavici. D-nul I. Slavici, vorbește despre Șaguna, ca om.

A trecut prea puțin de la moartea lui Șaguna, așa că sunt mulți care sunt preocupați când îl judecă.

Șaguna a fost unul din cei mai mari oameni ai secolului al XIX. El a avut calități mari, fără scaderi, a contrazis judecata generală că unde sunt calități mari sunt și defecte mari. Nici egoismul, nici amorul propriu, nici vanitatea nici ambiția în înțelesul rău, n-au aflat loc în sufletul lui. Tot ce-a săvârșit, a săvârșit numai dintr-o mare iubire de oameni; de oameni și nu numai de Români.

În copilăria lui el a trăit într-un tînet neromănesc, ca copil n-a vorbit românește, n-a fost ortodox ci catolic. Ori unde ar fi rămas și ori ce ar fi făcut el, catolic, om de stat, orice, el ar fi fost un om mare, căci era înzestrat cu calități extraordinare, calități fizice și calități sufletești. În înalta societate din Budapesta el era una din cele mai splendide figuri și ar fi făcut o carieră strălucită. El nu rămâne acolo, merge de face teologie, învață sârbește, ajunge profesor de limbi slavice, arhimandrit, ar fi putut ajunge patriarh al bisericii sârbești. Dacă ar fi rămas acolo și totuși el vine la Sibiu, în sărăcia Sibiului românesc, care nu-l vrea și care i-a dat prea puține voturi. Totuși el ajunge episcop, fiindcă avea credința că trebuie să ajungă, că acolo e meninirea lui.

Șaguna a dat Românilor din Ardeal acel spirit practic, pe care el însuși îl avea în cea mai mare măsură, și care s-a dovedit a fi așa de roditor.

Șaguna ținea la demnitatea lui și la demnitatea bisericii mai mult decât la ori ce. Era în interesul acestei demnități, de o autoritate necunoscută încă cu preoții.

Când ministrul i-a cerut un raport de persoanele, cari vor fi numite în Consistoriu, la Seminarul teologic, Șaguna a răspuns că asta nu se poate, că dreptul de a numi și alege este rezervat exclusiv credincioșilor și șefului arhiepiscopiei. El n-a

luat suma, pe care statul i-o pune la dispoziție decât în momentul, când acest ajutor, nu-i lega în nici un fel mâinile.

Șaguna a avut acea ambiție mare, în înțelesul bun al cuvântului. Și-a creat o situație strălucită prin el. El a dat mărime situației în care se afla, prin mărirea persoanei lui, pe când alții nu-și mențin persoana la înălțimea situației.

În Budapesta locuia la unchiu-său, la care veniau cei mai de seamă oameni ai Românilor din vremea aceea. Dela aceștia a aflat el mizeria în care trăiau Români, atunci s-a născut în el gândul neînfrânt de a îndrepta acea stare de lucruri. Și el nu avea altă rugăciune decât: *»Ajută-mă Doamne să îndrept relele*. Era o operă uriașă, mai mare și mai grea decât se putea face în o viață. Șaguna a sămănat numai, alții culeg acum roadele.

Ungurii nu-l puteau ierta, cu toate că el nu era nici omul împăratului, nici al Românilor — el era omul dreptății. Gândul lui se ridică d-asupra tuturor luptelor și chiar din această pricină împăratul îl prețuia ca pe cel dintâi sfetnic al său. Convingerile lui politice, cererile lui către Monarhia absolutistică, rămân în picioare, rămân de actualitate și azi. Nu raportul comisiei, ci votul separat al lui Șaguna, a trecut în legiferarea liberală a Monarhiei, — și e și astăzi un izvor de inspirație pentru Monarch.

D-l Slavici termină, făcând apel la tinerime ca să-și aleagă ca model pe acest mare Șaguna și urând ca neamul românesc să aibă întotdeauna câțiva oameni ca acesta.

Cuvântarea d-lui Slavici a prezentat pe marele Mitropolit într-o lumină nouă, a fost ascultată cu încordare și a lăsat asupra ascultătorilor o impresie, care nădăjduim că va fi trainică.

Între cuvântarea d-lui Slavici și cea următoare s-a făcut iarăși muzică. Am avut prilej să ascultăm vocea fermecătoare a doamnei N. Herescu în câteva din bucățile noastre populare devenite clasice și puternica compoziție a lui Titus Cerna *»Grăul Neamului* executat de corul Seminarului central.

Discursul d-lui Iorga.

D-l Iorga vine pe tribună în aplauzele îndelung prelungite ale auditorului. Vorbește despre: *Insemnătatea națională a lui Șaguna*.

Insemnătatea acestei serbări, zice dânsul, stă în aceea că în acest București, care a fost socotit cam ușuratic, care însă trebuie să fie capitala culturii neamului românesc, s'a putut înfăptui o așa de măreață manifestare ca cea de azi.

A dat Dumnezeu, ca acum să vibreze iarăși sufletul românesc întreg dela un capăt la altul al pământului românesc. A mai fost așa la începutul anului acestuia, când s'a sărbătorit amintirea acelu mare erou, care a fost Vodă Cuza. Ardelenii au simțit cu noi, au comemorat cu noi pe acest erou, în special al nostru, noi astăzi le dovedim Ardelenilor aceleași simțăminte, pe cari ni-le-au dovedit ei nouă, ne închinăm și noi memoriei lui Șaguna. *Căci eroii noștri sunt ai tuturorora. Și nu e o faptă mare care să se fi săvârșit în vr'un colț al pământului românesc și să nu fi avut urmările ei pretutindeni*. Noi ne înfrățim sub ocrotirea memoriei marilor eroi ai trecutului, înainte de a ne înfrății sub ocrotirea eroilor viitorului.

Șaguna n'a fost un entusiast. Ar fi o greșală să se creadă că un neam poate merge înainte fără entuziasm, dar iarăși e o mare greșală să se creadă că un neam poate înainta numai cu entuziasmul.

Șaguna a răsărit deodată, matur în mijlocul nostru singur, fără copilărie, sigur pe drumul pe care și-l-a croit și pe care a mers întotdeauna fără șovăială.

Înainte de 1848 erau în Ardeal două feluri de oameni: I. Oamenii mulțămiiți, preoții pacinici ai lui Moga, oamenii neînțelegători ai vremii.

Această sămânță de oameni, zice d-l Iorga, există și azi — de ne-ar scăpa Dumnezeu de ei. Magismul imbracă azi toate hainele și-i gata la toate faptele și împotriva lui trebuie să se ridice neamul întreg. Un popor merge înainte ori prin propriile lui puteri, ori târât de un om mare. *Și dacă un om mare nu poate țiri acum pe poporul românesc după el, să se miște poporul însuși*.

A doua categorie de oameni au fost tinerii entuziasmați, acei care credeau în *trecutul numai roman* al neamului lor și cari întvedeau un viitor de mărire iarăși numai romană.

A fost o înșelare, o mare și generoasă înșelare însă. Acești tineri, necunoscători de realitate — pentru că e bine ca tineretul să nu cunoască prea bine realitatea — acești tineri au dat revoluția de la 1848, pe care Șaguna n-ar fi dat-o și e bine că acești tineri ne-au dat-o. Această revoluție este un fapt mai mare de cât revoluția din acelaș an de la noi. La noi revoluția a fost făcută de feciorii de boeri, care înțelegeau să facă chiar o astfel de mișcare după finele maniere aristocratice, pe când în Ardeal ea a fost făcută de asprii feciori de țărani care nu s-au sfiit, n-au șovăit, au lăsat sângele să curgă. Căci o învoire mare nu se face decât sau pe câmpul de război împotriva dușmanului, sau pe câmpul de răscoală împotriva altora sau aceluiași dușmani. Când s-a vărsat sângele nu însemnează însă, că s-au deschis largi porțile robiei și s-a inaugurat noua era visată.

Tinerii așteptau asta, așteptau noua viață a Romei reînviată. Și n-au avut-o. Și atunci au plecat, n-au mai putut suferi, au trecut la noi, nu la bucurie ci la tristețe și la muncă. Ei ne-au dat știința, literatura, cultura și ne-au dat mai ales conștiința că suntem una.

Ar fi fost o nenorocire, dacă în Ardeal n-ar mai fi rămas nimeni. A rămas însă acolo un om, acest om făcea singur cât un întreg partid. El a făcut aceea ce nu putuse face revoluția.

Acest om a fost Mitropolitul Șaguna. Români îi datoresc un cler înălțat, îi datoresc cărți și așezăminte, îi datoresc aceea sigură organizare independentă a bisericii.

Și a fost bine că atunci, când venise sorocul ca Împăratul să plă-

tească neamului românesc dreapta datorie, și-a găsit un bun socotitor ca Șaguna.

În acelaș timp în care el întăria biserica greco-orientală, se întărea și biserica unită — pe care n-avem motiv s-o defaimăm — își câștigă și ea drepturi, pentru că, dacă Împăratul da prin stăruința lui Șaguna, el da totdeauna întâi bisericii unite și apoi celei neunite.

Biserica ortodoxă a Ardealului își are datorită lui Șaguna parlamentul ei, în care se pun la cale treburile bisericii, ale școlii nedespărțite de ea și deci ale întregii vieți sufletești a neamului nostru.

E un așezământ mare și în po-triva lui se dă astăzi lupta grea, luptă care trebuie respinsă cu hotărâre. Ne trebuie un suflet astăzi pentru a apăra acest așezământ. Șaguna nici nu l-ar fi putut întemeia, dacă n-ar fi avut sufletul, care ne trebuie nouă azi. *Atunci un om înlocuia un popor, azi poporul trebuie să înlocuiască pe acel om*. Cei ce trăesc sub așezământul lui să se împărtășiască din sufletul lui, și dacă nu se împărtășesc cei mari, să se împărtășească cei mulți. Atunci orice atacuri vor fi zadarnice. *Pentru că dacă suntem amenințați, însemnează numai că sufletul de atac al potrivnicilor este mai mare decât sufletul nostru de apărare*.

D-l Iorga termină îndemnând ca Ardelenii să se încreadă în sufletul lor și al nostru, în viitorul pe care avem nădejdea că-l pregătim pentru toți.

Conferința a stârnit entuziasmul puternic al ascultătorilor. În pauză d-nul Iorga propune trimiterea din partea Ligei a unei telegrame prințului Carol, care în ajun fusese înaintat ofițer. Propunerea e primită cu aclamațiuni prelungite. Telegrama este de următorul cuprins:

La intrarea în viața publică a A. V. Regale, ofițer în oastea românească, menită să îndeplinească idealul acestui neam, Liga culturală, așezământ închinat sufletului românesc unitar, proclamă, din adunarea pentru pomenirea marelui Mitropolit român Șaguna, cuceritor pentru neam, pe A. V. Regală, viitor Rege Român, membru de onoare al ei.

Serbarea s-a sfârșit prin executarea mai multor bucăți de către societatea muzicală Hora, sub conducerea harnicului ei dirijor d-l Iuarez Movilă. Corul Seminarului Central cântă *Deșteaptă-te Române* pe care publicul s-a obișnuit a-l asculta în picioare. Când coriștii izbucnesc cu dreptele ridicate în acel vitejesc *»Jurăm*, al lui Mureșan, un fior trece prin sala întreagă.

Afară de tinerime la serbare a luat parte tot ce inteligența Bucureștiului are mai distins: profesori, scriitori; observ în stânga într-o loge pe domni Anghel, Sădoveanu, Iosif; în dreapta mai multe loje ocupate numai de Prelați, iar în rândurile prime pe membrii marcanți din București ai Ligei Culturale.

G. C. Ionescu-Șișești.

Iași, 5 Octomvrie v. 1909.

Eri dimineață s-a oficiat la Metropolie de către I. P. S. Sa Mitropolitul Pimen un parastas pentru comemorarea Mitropolitului A. Șaguna în prezența unui public numărös, a membrilor Ligei culturale secția Iași, a studenților universitari din localitate și a studenților din Chișinău, veniți în vizită la Iași.

După terminarea serviciului divin I. P. S. Sa Mitropolitul Pimen a ținut o cuvântare, în care a arătat rolul și activitatea însemnată a Mitropolitului Șaguna, pe care l-a pus în rândul marilor patrioți ai neamului.

După amiazi la ora 4 a avut loc la Teatrul Național un mare festival care a început prin mai multe cântece naționale executate de escelentul cor metropolitan. După aceasta a vorbit d-l Alexandru Xenopol și d-l A. C. Cuză, cari au arătat însemnătatea zilei de astăzi și importanța istorică a Mitropolitului Andrei Șaguna. După aceea a vorbit părintele Gotcu, care a descris actuala situație a bisericii române în ținuturile Transilvaniei.

S-a trimis o telegramă din partea Ligei Culturale I. P. S. Sale Mitropolitului Mețianu la Sibiu, cu următorul conținut:

»Secția Ligei Culturale Iași« prețuind însemnătatea națională a operei marelui Mitropolit Andrei Șaguna, se asociază la slăvirea memoriei lui cu ocazia serbării de 100 de ani dela nașterea sa. Semnat Dr. Manicaticide, președintele Ligei.

S-a mai trimis următoarea telegramă consistoriului bisericesc în Sibiu:

»Studenții universitari din Iași, prețuind în Mitropolitul Ardealului Andrei Șaguna, al cărui centenar al nașterii îl sărbătorește astăzi toată suflarea neamului nostru, ca pe unul din cei mai sfinți apostoli ce a avut, se asociază cu tot sufletul la sărbătoarea ce consistoriul bisericii din Sibiu i-a hărăzit.«

Cor.

Moștenirea lui Șaguna.

Discurs rostit de d-l prof. Dr. Alexandru Bogdan, la serbarea școlară ținută în 4 (17) Oct. 1909, în sala festivă a liceului român din Brașov:

(Fine).

Însă Șaguna s-a mulțumit mai bine cu puțin decât cu nimic. Ii succede să țină o conferință națională la 1861 și prezidează împreună cu Șulufiu congresul național dela 1863; după care conduce iarăși o delegație la împăratul; ia parte la desbaterile dietei din Cluj (1865) și la conferința naționalităților din Alba-Iulia; în ajunul alegerilor dietale din 1863—4, dă îndrumări credincioșilor săi și fiind de credință că o activitate parlamentară și după unirea definitivă a Ardealului cu Ungaria ar fi spre folosul poporului său, avea de gând, — un an înainte de moarte, — să se pună în fruntea activiștilor, cari lipsiți de Șaguna au putut răzbate numai după trei decenii. Dragostea de neam a lui Șaguna precum și a metropolitului gr. cat. Șulufiu nu ar fi luminată în destul, dacă am uita să amintim și înfrățirea Românilor din patria noastră, eternizată prin protocolul conferinței naționale din 1861, care zice:

»Adunanta însuflețită de cuvintele prezidenților (Șaguna, episcopul gr. or. și Șulufiu, metropolitul gr. cat.) că toți Românii fără distincțiune de confesiune sunt frați de același sânge, și că astă distincțiune de confesiune nu-i mai poate despărți pe unii de câtră alții în cauza națională politică română, a pofit să se ia la protocol declarația, că *afurisit va fi acel Român, care va mai încerca a strica astă legătură frățească*».

Confirmarea și îndreptățirea întregii sale activități o putu auzi Șaguna stând față în față cu Majestatea Sa împăratul și regele nostru, care-i adresă următoarele cuvinte: »Mă bucur că pot saluta de arhiepiscop și metropolit pe un bărbat *prea meritat pentru tron și patrie*, în care Eu, precum și toți Românii greco-orientali avem *deplină încredere*», și cu aceste cuvinte Majestatea Sa a șters batjocura și osânda rostită de alții la adresa conzilierului său intim. Astfel înțelegem că la jubileul de 25 ani, al venirii sale în Ardeal, (1871) l-au sărbătorit deopotrivă toate popoarele locuitoare în țărișoara noastră: Români, Unguri, Sași, dușmani și prietini.

Nu ne vom mira deci, dacă bucovineanul G. Hurmuzachi dorește ca episco-

pul gr. or. din Bucovina, Hacman, să aibă numai o schinteie din bărbăția, agerimea și energia lui Șaguna, a cărui influință se simția și dincolo de granițele Ungariei. Căci el cunoștea și se interesa de stările politice și bisericești din România și Bucovina, dorind acesteia o biserică națională independentă, după ce nu o putu încorpora metropoliei sale, iar pentru viitorul României el recunoscu necesitatea organizării unei biserici libere și conștii de înalta ei chemare.

Mai amintim nizuințele lui Șaguna de a-și sprijini creațiunile pe o bază reală, îndemnând la ori ce ocazie să se zidească școli și biserici, făcând fonduri pentru preoți și școli, cumpărând și dăruind bisericilor case în valoare de zeci de mii de florini, vărsând în fondul pentru zidirea catedralei 27 de mii de florini și lăsând după moarte întreaga sa avere în valoare de 600.000 coroane tot bisericii. Amintim dintre multele lui opere științifice: »Enchiridionul de canoane« (1871), »Manualul de studiu pastoral« (1872), »Istoria bisericii ortodoxe universale« (1860) tradusă și în nemțește, și în deosebi »monumentul său neperitor« »Compendiul de drept canonic« (1868), tradus în nemțește și în rusește, pentruca să se vadă că Șaguna a săvârșit în viața sa o muncă într'adevăr gigantică.

Și el toate le-a făcut pentru alții, »spre mângâierea celor ce i-s-au încredințat duhovnicește«, — cum zice el, — căci dacă ar fi intenționat înălțarea sa, nu i-ar fi răspuns episcopul gr. cat. Alex. Sterca Șulufiu, când acesta îi propuse să treacă la greco-catolici și să fie ales mitropolit al bisericii unite: »Pentru nici un fel de demnitate și rang nu mă fac apostat.«

Și pe patul de moarte, când sufletul lui era mai aproape de Tatăl ceresc, decât de noi, prin o supremă efortare și întoarse încă-odată gândul spre noi și adăugă la testamentul său încă un punct, de care își uitase, fiindcă în viață n-a avut lipsă de el, rugând pe cei din jur să spună *poporului său, să trăiască în bunăînțelegere și dragoste frățească*. Și apoi liniștit apuse ca un soare în ziua de 16 Iunie 1873 cel mai mare arhieru al Românilor.

Deși nu-l mai vedem, deși nu-i mai simțim raza, un veac întreg va mai lumina pe orizontul vieții noastre roșata cerurilor, după cari s'a ascuns.

*

Barițiu a avut drept când a zis: »Șaguna a tras în viața sa un plan atât de larg și mareț, încât succesorii săi au să lucreze cel puțin o sută de ani, ca să-l vadă realizat întreg.«

Dar mai drept a avut însuș Șaguna, când scrisese despre marii arhieru din trecut bisericii noastre astfel: »Inaltă trebuie să fi fost cugetarea, adâncă mintea, fierbinte credința, adevărată iubirea lor câtră Dumnezeu și națiune.«

În rândul lor s'a înălțat și Mitropolitul Șaguna. Și despre el putem zice astăzi noi și mai cu dreptate: »Inaltă trebuie că i-a fost cugetarea, adâncă mintea, fierbinte credința, adevărată iubirea lui câtră Dumnezeu și națiune.«

Unde va fi așezat Dumnezeu nostru leagănul moștenitorului lui Șaguna în grelele zile de astăzi? Unde ne e părintele nostru? Unde ne e stăpânitorul nostru?

Nici după audiența a doua a lui Wekerle n-a urmat vre-o hotărâre, care să schimbe situația. Maj. Sa a spus lui Wekerle, că-și rezervă deciziunea pe mai târziu. La propunerea lui Wekerle, Maj. Sa va primi astăzi și mâne în audiență pe miniștrii Andrassy, Apponyi, Kossuth și Zichy. După o altă versiune Wekerle a prezentat Maj. Sale un nou plan de descurcare, prin care s'ar face posibilă conlucrarea partidului 48-ist cu partidele 67-iste. Maj. Sa a invitat pe Wekerle să continue tratările în direcțiunea aceasta.

Sesiunea dietei Bucovinei a fost închisă alaltăeri după ce s'a votat cu majoritate de voturi proiectul reformei electorale dietale. Contra au votat deputații jidani și germani-liberali.

O solemnă serbare la Sinaia.

— 17 Octomvrie.

Sâmbătă a avut loc pe platoul de instrucție militară din Sinaia *solemnitatea înaintării la gradul de sublocotenent a Principelui Carol* al României în prezența familiei regale și princiare, a miniștrilor, a autorităților militare, a atașailor militari străini, și a unui public distins. După slujba religioasă oficiată de arhimandritul Dionisie pe un altar ridicat pe platou, Regele Carol a înaintat spre drapelul trupelor batalionului I de vânători și a rostit următorul discurs:

»Sunt 16 ani de când bubuitul tunurilor vestește capitalei României, nașterea unui Principe, salutată cu cea mai vie bucurie. Pot fi încredințat deci că țara întreagă se unește azi cu mine spre a sărbători numirea întâiului vlăstar al Casei mele crescut pe pământul strămoșesc, ca sublocotenent în I-ul batalion de vânători, comandat odinioară de moștenitorul Tro-nului.

»Sunt sigur că încă în vremurile depărtate se va aminti de acest moment solemn, când întemeetorul Dinastiei, care a condus viteaza Sa armată la izbândă, a hotărât că Principii Români să fie numiți la vârsta de 16 ani ca ofițeri. Această cinste să fie fără îndoială puternic îndemn pentru iubitul meu nepot care se va sili a merita printr-o deosebită sărguință și o muncă necurmată, o distincțiune așa de înaltă. Având prin nașterea sa o situație privilegiată, trebuie să știe că datorile sale sunt cu atât mai mari, și că nimeni nu poate avea drepturi fără datorii.

»Sper că dânsul va fi deapururea călăuzit de acest principiu, și odată, *când Dumnezeu va hotări ca și dânsul să fie chemat să urmeze opera mea, va fi însuflețit de frumoasa maximă a lui Frideric cel mare: »un monarch trebuie să fie cel dintâi slujbaş al statului*«.

»Doresc din adâncul inimei Mele ca tânărul Principe Carol, care intră acuma în armată, urmând înainte studiile sale, să îndeplinească toate speranțele Patriei Sale. Caldele noastre urări îl însoțesc pretutindeni.«

Apoi M. S. Regele adresându-se câtră Principe, îi dă comanda cu glas puternic:

»*Scoateți sabia! Luați comanda plutonului I al companiei I al batalionului de vânători și să fiți toldeavna ca pilda, la muncă, datorie, și iubire câtră țară*«.

Acest discurs înălțător a produs o adâncă emoție în asistență. Urale și ovățiuni izbucnesc din toate piepturile. Principele îmbrățișează pe iubitul său fiu și sărută mâna M. S. Regelui. Membrii Familiei Regale se îmbrățișează. A fost o scenă de o duioșie de nedescris. Toată lumea avea lacrimi în ochi.

Principele Carol se duce spre plutonul său, ia comanda și împreună cu întreg batalionul defilează pe dinaintea Suvoranilor.

La oarele 1 a avut loc la Castelul Peleș un dejun de 42 tacâmuri, la care au luat parte membrii familiei Regale, d-nii miniștri, atașaii militari străini, ofițeri, generalii comandanți de corp de armată, comandanții batalioanelor de vânători, d-l Ioan Kalinderu etc.

La șampanie A. S. R. Principele Ferdinand a rostit următorul discurs:

»Este o veche și frumoasă tradiție în Casa noastră ca fiii ei să apuce nobila meserie de ostași și să îmbrace uniforma de ofițer la o vârstă încă tineră. Numind astăzi, când împlinește 16 ani, pe fiul meu ca sublocotenent în întâiul batalion de vânători, Majestatea Voastră ați voit, ca și în Dinastia română, a cărei temelie ați pus-o, acest obicei să devie tradițional înscriind în cadrele armatei pe întâiul vâstar al ei, care s-a născut pe scumpul pământ al țării noastre. Majestatea Voastră ați confirmat prin aceasta din nou că Casa domnitoare și armata sunt unite întreg ele prin legături nedisolubile al căror simbol este Coroana de oțel ce încinge fruntea întâiului rege și care e făurită cu sângele vitejilor și cu iubirea poporului. Marei cinste ce i s-a făcut astăzi, tânărul ofițer nu poate să răspundă în prezent decât arătându-se din suflet adânc recunoscător. Pe viitor, el va trebui să o merite prin

silintă încordată la învățătură, prin credința câtră țară și rege și prin ascultarea oarbă față de capul familiei. Ea îi va fi un puternic imbold pentru viitor ca să pășească pe calea grea dar plină de mulțumiri sufletești a datoriei și a abnegației, luând drept călăuză pe iubitul său unchiu. Cu dragoste își va aminti mai târziu, când va fi în vârstă, momentul solemn când întâiul domnitor din casa lui l-a condus cu mâna iubitoare peste pragul copilăriei.

»Adânc mișcat și mândru aduc Majestății Voastre sear mentele de iubire recunoscătoare ce umple în această zi inima mea de părinte, și cer voie de a închina pâharul meu pentru întemeetorul dinastiei române, zicând din adâncul sufletului: Să trăiască Majestatea Sa.«

„Iustizmordul“ din Spania.

Ezecuția lui Ferrer stârnește încă într'una grave tulburări în toate orașele mari din Europa. N'au fost rare nici exploziile de bombe, de deosebire în Italia și Franța, prin cari se făcea protestare în contra ezecuției nedrepte a lui Ferrer, și se pretindea intervenția puterilor. Municipiul Romei, în frunte cu primarul Nathan (evreu hotezat), și-a exprimat cudoșențele și regretele. Comandantul trupelor franceze din Algeria, generalul D'Amade, a ținut un lung discurs vehement în contra Spaniolilor, care poate da naștere la un conflict diplomatic. În Viena se urcă la 30.000 numărul demonstrațiilor. Chiar și în Budapesta noastră, afară de demonstrațiile socialiste, libercegetătorii au repetat un meeting, la care au luat cuvântul deputații Petheö, Vazsonyi, prof. universitar Pikier și alți bărbați de seamă.

În însași Spania, elementele cele mai distinse iau parte la demonstrații. Consulii de onoare spanioli din diferite orașe ale Italiei și mai ales cei din Milano și Tarent și-au depus mandatul. Rectorul Universității din Bologna a trimis înapoi decorația spaniolă însoțită de un protest contra ezecutării lui Ferrer. Un alt profesor, care este membru al unui ordin de onoare din Madrid, a luat măsuri ca să fie șters de pe listă deoarece membrii acestui ordin pot fi numai niște indivizi inculti și lipsiți de simțul onoarei și al justiției.

Despre persoana lui Ferrer se spun legende. El a fost unul dintre cei mai distinși oratori și publiciști al revoluționarilor. Șeful opoziției din parlament. Adu-nase avere de peste un milion, pe care a lăsat-o întruagă spre propagandă școlărie libere, și numai foarte puțin celor două fete ale lui, între cari una e o cântăreață de salon în Paris. Aceasta a cerut prin depeșă grațierea părintelui seu, dela regele Alfonso, dar izădar. În ziua ezecutării două femei spaniole au fost surprinse voind a săvârși un atentat în contra regelui.

Cum am dat de știre, Ferrer a fost ucis prin gloanță, i. urma judecării tribunalului militar. Trei gloanțe i-a trecut prin frunte, unul prin gât. Nu a lăsat să-i lege ochii, și a zis câtră soldați: »Băieți, voi nu sunteți de vină... voi sunteți robii unei porunci streine... trăiască re...!«

Glasul i-a fost înecat de pocnet de pușcă.

STIRILE ZILEI.

— 4 Octomvrie v.

Un nou bust al lui Șaguna. La Hațeg se pregătesc mari serbări pentru comemorarea centenarului. Preoțimea și mirenii au contribuit la un fond frumuseț, din care se va înălța o statuie, bust, marelui arhiepiscop. Statua va fi așezată în curtea bisericii, și inaugurarea ei se va face în 24 Oct. cu o deosebită solemnitate: liturgie, parastas, cuvântare, banchet, concert.

D-l prof. D. Comșa, din Sibiu, a fost primit în audiență la Regele Carol, în Sinaia, prezentând acestuia cel mai nou album al d-sale, cu planșe de creștături în lemn. D-l Comșa a fost reținut la dejun, și regele s'a întreținut cu dânsul timp de un jumătate de ceas. Maj. Sa a arătat un viu interes până și față de cele mai mici lucruri din album.

Promoțiune. Din Cluj ni se scrie, că d-l Victor Suciu, fiul părintelui Vasile Suciu din Căpușul de Câmpie, a fost promovat Sâmbătă la gradul de doctor în științele iuridice. — Felicitări!

Comunitatea de avere bănăţeană, îşi va ţine adunarea generală în Caransebeş la 19 Oct. n. In program este luată şi vânzarea pădurilor din ţinutul »Bradul moului«, »Purcar« şi »Ciulac«, apoi înfiinţarea unei ferme model în Mehadia.

Necrolog. In 3 Oct. v. a încetat din viaţă *Gheorghe Avesalom* în etate de 71 ani. Inmormântarea a avut loc Duminecă dela locuinţa decedatului la Biserica Sf. Nicolae şi de acolo la Cimitirul Sf. Constantin din Braila.

Odihnească în pace.

Societatea acad. »Petru Malor« Budapesta în sedinţa sa din 10 Octomvrie c. s-a constituit pentru anul 1909/10 în modul următor: Preşedinte: Sabin Evtuţian, stud. în ştiinţe. Vicepreşedinte: Vasile Tampa, stud. tehnic. Secretar: Sabin D. Oprean, st. în ştiinţe. Notari: Dimitrie Nistor, stud. tehnic şi Matei Popu, st. în drepturi. Casier: Andrei Ioviţia, stud. la acad. comer. Controlor: Ion Vintilă, st. med. Bibliotecar: Ascaniu Crişan, st. în ştiinţe. Vicebibliotecar: Sebastian Bornemisa, stud. fil. Econom: Victor Iula, st. med. veterinar.

Comisia literară: Sebastian Bornemisa, student fil, Ascaniu Crişan, stud. în ştiinţe. Aurel Esca, st. în litere. Matei Popu, student în drepturi. Vasile Stoica, st. în litere. Vasile Tampa, student tehnic. Cornel Teicu, student în drepturi.

Comisia supraveghetoare: Moise Baltă, student în drepturi. Simion Borzea, student tehnic. Alexandru Măcelar, student med.

Cununie. George Achim teol. abs. şi Cornelia Veresmortan cununaţi. Nireş, 10 Octom. 1909. Restolţul-mare.

Blierot la Budapesta. Ascenziunea de Duminecă a aviatorului francez Blierot a întrecut toate aşteptările. La locul ascenziunii a sosit, la orele 3 d. a. şi arhiducele Iosif pentru a cărui suită a fost construită o galerie separată. Inainte de ascenziune Blierot a condus în cortul său pe arhiduce, explicându-i modul de funcţionare al aparatului. Apoi, în faţa unui public ca la 4 sute de mii de oameni, Blierot s'a înălţat cu aeroplanul său de trei ori în aer. Durata fie-cărei ascenziuni a fost cam de zece minute. In prima şi a treia ascenziune el a înconjurat vastul câmp, pe care se fac exerciţiile militare, de trei ori, în a doua ascenziune de două-ori.

Se pare că aviatorul francez, în ascenziunile sale a folosit două aeroplane. Ascenziunile au fost de o siguranţă ireproşabilă. Toate mişcărilor, toate balansările erau dominate de voinţa conducătorului. Intorsături într-o rază scurtă, coborări şi ridicări după voinţă erau executate cu o înţeleasă uimitoare. Publicul a făcut lui Blierot ovăţi nesfârşite.

Partidul naţionalist slovac a ţinut Duminecă în Iglau o adunare, în care s'a hotărât ca în urma demisiunii ministrului de justiţie, Günther, să se pună candidatura unui naţionalist la alegerea de deputat, care va avea loc peste câteva zile.

»Seghedinul« n'a fost ci va fi, a zis marele Széchenyi, când acest oraş a fost reclădit după prăpădirea unei inundaţii. Şi Seghedinul acuma în adevăr este — nu numai o pată a justiţiei maghiare, ci şi o pată a culturii maghiare. Cu ocazia celei din urmă razii poliţieneşti, în acest oraş »fajmagyar« s'au numărat 800 de crâşme pentru răchie şi ţuică ordinară!! Da 'ncă luxoaşele cafenele?

Discursul d lui profesor Dr. A. Bogdan, al cărui sfârşit îl dăm în nr. de astăzi este compus după lucrările d-lor: Dr. I. Lupuş, Mitropolitul Andreiu Şaguna, Sibiu 1909. N. Iorga: »Pomenirea lui Şaguna« în Neamul Românesc Literar, pe 1909, pag. 657 şi urm. N. Dobrescu: Mitrop. Andreiu Şaguna în »Convorbiri Literare« pe 1908, pag. 554 urm. şi Andreiu Bărseanu: »Episcopul Ioan Popasu« în Anuarul gimnaziului român din Braşov pe 1908—9.

Cochetăria motiv de divorţ. Legislaţia noastră, încă nu de mult atât de formalistă în cauzele procesuare de divorţ, acuma, cedând poate pretenziunilor ridi-

cate de sociologi, cari în uşurarea divorţului văd un mijloc sigur de a se spori numărul căsătoriilor, începe să fie pe zi ce merge tot mai liberală. Intru'n decis mai nou al Curiei, este stabilită şi cochetăria femeii, ca un motiv de divorţ. Inalta Curie a fost de părere, că din cochetărie sau cum zice motivarea »purtarea nepotrivită cu poziţia de soţie faţă de bărbaţi streini« se poate face concluzie la necredinţa femeii.

Avis Românilor din Sibiu. Aducem la cunoştinţa Românilor Sibiieni, că ziarul nostru se află de vânzare cu numărul în fiecare dimineaţă la colportorul român Mihail Grozăvescu.

NOU ABONAMENT
LA
„GAZETA TRANSILVANIEI“.

Cu 1 Octomvrie st. v. 1909
se deschide nou abonament pe cartulul patru al anului, la care invităm pe toţi amicii şi sprijinatorii foaiei noastre.

Preţul abonamentului:
Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24 coroane, pe şase luni 12 coroane, pe trei luni 6 coroane, pe o lună 2 coroane.

Pentru România şi străinătate: Pe un an 40 franci, pe şase luni 20 franci, pe trei luni 10 franci, pe o lună fr. 3.50.

ADMINISTRAŢIUNEA.

Seara de cunoştinţă.

Cluj, 14 Octomvrie 1909.

Tinerimea universitară din Cluj şi a ţinut după obiceiul vechi şi anul acesta seara de cunoştinţă.

Contrar datinei caracteristica, tinerimea s'a prezentat în număr complet având de caspeţi şi o mică parte din inteligenţa din loc. Am remarcat prezenţa d-nei Laura Ranta cu d-soara, D. L. Puscaru (cu d-na şi d. s. Mandel, Dr. Şt. Morariu, pp. Tului Roşescu, Dr. I. Pordea, E. P. Păcurar, părintele Bălo, Dr. I. Vicaş şi Dr. A. Macaveiu.

Un aspect impunător mi-au însuflat cele două mese lungi, încadrate de atâtea suflete tinere însufleteşte, pline de speranţă şi încredinţate de credinţa pătră a unui viitor mai fericit.

Şirul vorbirilor a fost început de conducătorul din anul trecut al tinerimei d-l *Liviu Dan* care prin cuvinte sentimentale a desemnat în liniamente generale trecutul, trecând la prezentul crud al neamului nostru provocat de soartea vitregă dirigată cu multă răfădărie de adversarii noştri. In finala urmată de aplauze însufleteşte, salută generaţia cea mai nouă, îndemnându-i la muncă spre a-şi îndeplini odată sfânta datorie.

In numele celor noi ia cuvântul d-l *Stoichită* mulţumind pentru vorbele calde cu cari au fost întâmpinaţi din partea celor de ieri.

D-l *St. Morariu* pretinde în clara şi nemeşteşugita sa vorbire dela tinerime o în-sufletire mai intensivă pentru idealuri naţionale şi o înţelegere frăţească spre a servi totodată şi de medicină boalei de care suferă atât de greu inteligenţa din Cluj.

D-l *Folea* constată dureroasa regresare a tinerimei, exprimându-şi însă dorinţa ca să ne cunoaştem şi să ne iubim manifestând o organizare mai ordinară, sprijinită de inteligenţa chemată.

Urmează salutarea curtenuoasă a d-lui *Negrilă* a colegilor saşi, la care răspunde în limba germană reprezentantul lor d-l *Bressier*, stăpânit de acelaşi sentiment.

Conform obiceiului, la provocarea d-lui *L. Dan* a urmat, înotând în o veselie generală societatea, recomandarea.

S-au ţinut în urmă mai multe vorbiri şi declamări ascultate cu multă aten-

ţiune. Cântările au fost începute cu imnul naţional, urmat apoi de câte-o doină duioasă plină de jale, ce tremura în strunele sufletului fiecăruia pierzându-se în un vis neîmplinit.

N-am aflat însă la loc, vorbirea cântată de un domn C. îmbrăcată în cuvinte murdare, făcîş cu ori-ce lege este-ică şi morală, adresată inteligenţii absente, ce dovedeşte de altcum — pe lângă toată rezervarea răspunderii — un grad nu prea înalt de cultură sufletească.

Correspondent.

ULTIME ŞTIRI.

Procesul nostru jubilar — sistat.

Târgul Muresului, 19 Octomvrie. (Prin telefon). Astăzi înainte de amiază s'a desbătut în faţa senatului de acuză al tribunalului, asupra excepţiilor date în contra actului de acuză de toţi cei încredinţaţi pentru numărul jubilar al »Gazetei Transilvaniei«. Acuzatii n-au fost de faţă, ci au fost reprezentaţi prin juriconsultii lor. Anume, apărarea d-lui *Partenie Cosma* a susţinut-o d-l Dr. *Enea Draia*, iar apărarea d-lor C. *Maniu*, C. *Brediceanu*, Fr. *Hosszu-Longin* şi R. *Simu* a susţinut-o d-l Dr. *Bucur Băra*. *Slăbuţei* acuza a procurorului neputincios de oparte, judicioasei şi severei pledării a d-lor *advocaţi de altă parte este a se mulţămi, că după o serioasă şi amănunţită desbatere, senatul de acuză a pronunţat sistarea procedurii, însoţindu-şi hotărârea cu o motivare nu prea măgulitoare pentru d-l procuror! Acesta, fireşte, a anunţat recurs.*

Pelerinagiul la Reşinar.

Sibiu, 19 Octomvrie. — Plecarea din Sibiu a peregrinanţilor la Reşinar, ieri dimineaţa, a pus în mişcare întreg oraşul. Multimele de popor plecaseră mai de dimineată, în convoluri nesfârşite. Ceilalţi delegaţi, corporaţiile deosebite, şi inteligenţa sibiiană, precum şi deputaţii consuali în număr complet, au plecat pe trăsuri. Aproape la o sută de trăsuri, bine încărcate, puteai să numeri. Zăreai şi câteva automobile, cu deosebire ale oaspeţilor din România, de unde veniseră neaşteptat în mulţi, chiar şi din elită. Pressa din România e de asemenea reprezentată. C. *Mille*, *Russu-Abrudeanu* sunt aci. Delegaţi au trimis până şi bucovinenii. — »Academia ortodoxă« a trimis, doi reprezentanţi. Foarte bună impresie face delegaţia şcolarilor din Braşov. Oraşul Sibiu de asemenea şi-a trimis reprezentanţii, şi nu numai puţin statul maghiar: două căruţe de jandarmi, în completă armatură.

Sibiu, 19 Oct. Pelerinagiul de ieri la Reşinari a luat proporţiile unei grandioase manifestaţii. Peste şase mii de Români au participat la parastasul oficial în memoria lui Şaguna de către metropolitul Meşianu, asistat de episcopul Aradului cu o strălucită asistenţă.

După oficierea serviciului divin, mitropolitul a ţinut o scurtă cuvântare, — după care protopepul *Stroia* a predat bisericii locale bustul de marmoră al lui Şaguna. A răspuns parohul local *Lungu*, care a primit bustul, spunând că-l vor păstra ca o comoară a neamului. Un pătruizător discurs a rostit părintele Dr. *Lucaci*. Inimosul dep. tat a vorbit în numele partidului naţional făcând elogiul activităţii geniale a lui Şaguna şi scotând în relief marea sa personalitate. In cuvinte binesimţite, deputatul *Lucaci*, arată cât de mult a făcut Şa-

guna pentru biserică şi neam. Discursul acesta a produs o adâncă impresie în întreaga asistenţă; multă lume plângea. Aclamarile au fost entuziaste.

La ora 1 a avut loc un banchet popular de şase sute de tătămuri, sub preşedinţia mitropolitului Meşianu.

Budapesta, 19 Octomvrie. O soluţie a crizei este aşteptată pe Miercuri. Toţi miniştrii vor pleca astăzi seară la Viena şi Miercuri dimineaţa va avea loc un *conziliu de miniştrii la palat sub preşedinţia regelui*, după cum se svoneşte. *Wekerle*, prim-ministrul ungar, va fi primit în audienţă, spun ziarele vieneze, înainte de acest conziliu. Regele va face apel la miniştrii unguri să nu continue criza constituţională şi toţi miniştrii să rămână la locul lor. Regele speră că înţelegerea să se poată face pe bazele pactului încheiat între coroană şi coaliţie în 1906, şi nu va fi silit să recurgă la un minister extra-parlamentar. In tot cazul se crede că ziua de Miercuri va fi o zi hotărătoare în mersul crizei ungare.

Viena, 19 Octomvrie. In cursul zilei de ieri, în toată Austria, creştin-socialii au organizat 22 de *adunări populare*, foarte agitate, ocupându-se toate cu *criza Ungariei*, ce ameninţă a deveni criza monarhiei. Cei mai de seamă membrii ai partidului au luat cuvântul. Postul ministru Dr. *Gessman* a zis între altele:

»In Ungaria există de 6 ani un conflict constituţional prin continuele efortări ale clicei de acolo, care are faţă de propriul ei popor o atitudine tot atât de inimică, ca şi faţă de naţiunile nemăghiare dar care printr'un şovinism nebun, ţine poporul maghiar într-o continuă încordare, pentru a masca astfel exploatarea lui. Singura salvare este votul universal!

Toate intrunirile au adoptat trei rezoluţiuni:

Una prin care se cere întreprinderea unei acţiuni, prin care să se asigure activitatea Reichsrathului; a doua prin care se cere păstrarea caracterului german al provinciilor germane; şi a treia prin care se protestează cu energie în contra *concesiunilor ce se fac clicei ungare şi se cere ca în interesul monarhiei şi a celor 2 milioane şi jumătate de Germani ce trăiesc în Ungaria Coroana să proclame solemnă eliberare a popoarelor din Ungaria şi Croaţia de sub politica de maghiarizare a Ungurilor.*

Domnii abonaţi ai foaiei noastre, cari nu şi-au reînnoit încă abonamentul sunt rugaţi a-l reînnoi cât mai curând ca să nu li se întreprună regulata expedare a ziarului.

Administraţiunea
»Gazetei Transilvaniei«.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.

Ram.

Redactor respons.: Victor Branisco.

Dr. STERIE N. CIURCU.

VIII Kochgasse Nr. 29 — Viena

Consultatiuni

celebrităţile medicale, cu specialiştii de la facultatea de medicină din Viena.

Telefon nr. 17065.

Aducem la cunoştinţa On. public, că preţul apelor minerale şi igienice din depositul nostru din strada Gărei Nr. 25 pe lângă schimbul mediat al sticlelor este următorul:

Gloria	1 litru 10 fl.	1/2 litru	fil.
Borpatak	" 12 "	" "	" "
Matild	" 16 "	" "	" "
Borhegy	" 10 "	" "	" "
Baross	" 12 "	" "	" "
Előpatak	" 16 "	" "	" "

Fehérkö	" 16 "	" "	14 "
Felsőhákos Mária	" 16 "	" "	14 "
Kászou Salutaris	1 litru 16 fl.	1/2 litru	14 fil.
Horgász	" 16 "	" "	14 "
Repati	" 16 "	" "	14 "

Borszék	" 28 "	" "	22 "
Sztojka	" 28 "	" "	22 "
Boholt	" 26 "	" "	22 "
Hargitta	" 26 "	" "	22 "
Székel-Selters	" 26 "	" "	22 "

La cumpărare de 25 sticle liberăm Borvizuri acasă. — Apelăm la sprijinul On. public Societatea pe acţiuni a exploatarii şi exportului apelor minerale. (479,109—150)

Telefon Nr. 361.

**Original Victoria,
Köhler,
Afrauna,
Wittina,
Gritzner,**

sunt mașini de cusut de cea mai
:: bună calitate. ::

Fabricate de clasa primă
in ce privește aranjamentul și exo-
:: cutarea lucrărilor. ::

**Reprezentante de
MICHAEL MOOSER,**
Brașov, Strada Porții Nr. 39,
mare atelier mecanic de repa-
raturi. Mașine de scris și Grama-
foane se reparază.
(716.9—50.)

SĂNĂTATEA
este cea mai scumpă binefacere pentru
Dama, se poate conserva și cultiva folosind
CORSET GRADEFRONT
care este comod și modern.
se capătă după măsură sau gata numai în
MAGAZINUL
Mme B. GOLDSTEIN,
Confectionare de corsete specialitate
BRAȘOV, Strada Vămei Nr. 21

Cursul la bursa din Viena
Din 18 Octombrie n. 1909.

Renta ung. de aur 4%	113 —
Renta de corone ung. 4%	91.80
Impr. căil. fer. ung. în aur 3 1/2%	82.20
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	82 —
Bonuri rurale croate-slavone	94 —
Impr. ung. cu premii	211.25
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	145.25
Renta de hârtie austr. 4 1/10	94.80
Renta de argint austr. 4 1/10	94.75
Renta de aur austr. 4%	116.45
Renta de corone austr. 4%	94.80
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	84.50
Losuri din 1860	164.25
Acțiunile Băncii ung. de credit	769.50
Acțiunile Băncii austr. de credit	662.75
Acțiunile Băncii austro-ung.	1767. —
Napoleoniori.	19.12
Mărci imperiale germane	117.55
London vista	240.27 1/2
Paris vista.	95.45
Neto italiene.	95. —

Cursul pieței Brașov.
Din 19 Octombrie n. 1909

Bancnote rom. Cump.	18.94	Vënd.	19. —
Argint român	18.80		18.96
Lire turcesc	21.50		21.60
Scris. fonc. Albine 5%	100. —		101. —
Ruble Rusesce	253.50		256.50
Napoleoniori.	19.04		19.12
Gaibeni	11.20		11.40
Mărci germane	117. —		117.50

„Romana“

este titlul broșurei, care a apărut în
editura tipografiei A. Mureșianu, cu
descrierea și explicarea dansului nos-
tru de salon.

„Romana“ dans de colônă în 5
figuri. *Descriată și explicată împreună
cu muzica ei, după compunerea ei
originală.* Cu-o introducere („în loc
de prefață“), de **Tunaru din Dumbrău,**
Popa. — Tipografia Aurel Mureșianu,
Brașov 1903.

Broșura este în quart mare,
hârtie fină și tipar elegant, cu adau-
sului unei cole de note (muzica „Roma-
nei“ cu explicări) și costă numai 2
cor. 50 bani (plus 5 bani porto-pos-
tal) pentru România 3 lei.

„Romana“ se poate procura de
la tipografia A. Mureșianu, Brașov.

**Abonamente la
„Gazeta Transilvaniei“**
se pot face ori și când pe timp mai
îndelungat sau lunar.

GOLOSAL este norocul la KISS!

Cu stăruință, activitate, invenții, economie, aduni bani în timp îndelungat, dar a te îmbogăți
curând, pe neașteptate, este posibil numai cu noroc la câștiguri mari. De aceea cumpără cei mai
mulți oameni losuri, căci cu aceasta **au speranță** a se îmbogăți iute.

Cu deosebire sunt losurile loteriei de clase r. u. căutate, căci din 110,000 mii de losuri care se
pun în vânzare 55,000 losuri câștigă, prin urmare tot al **doilea los câștigă** necondiționat. **Șan-
sele de câștig sunt unice în felul lor,** nu există plan de loterie mai solid și favorabil.

Atât emisiunea cât și tragerea losurilor urmează sub controla stăpânirii r. u. și din cauza aceasta
publicul **are toată conștiența** în losurile de clasă.

Norocul este necalculabil. Dela întâmplare atârână norocul multor oameni. În viața oricui
sunt momente, în care se poate noroci, de aceea să-și cerce norocul cu numărul care s'afie lângă
numele propriu sau la numele unei persoane iubite, care posibil la tragerea viitoare va căsi cu
câștig mai mare.

Lista

câștigurilor celor mai mari
din 55.000 losuri ale lo-
teriei XXV. de clasă reg.
ung. ce se vor trage în
6 luni din totalul de losuri
110.000 sunt:

Câștigul cel mai mare este

1,000.000 Cor.
(UN MILION COROANE.)

	Premiu	Coroane
1	Premiu	600000
1	Câștig	400000
1	"	200000
2	"	100000
1	"	90000
2	"	80000
1	"	70000
2	"	60000
1	"	50000
1	"	40000
5	"	30000
3	"	25000
8	"	20000
8	"	15000
36	"	10000
67	"	5000
3	"	3000
437	"	2000
803	"	1000
1528	"	500
140	"	300
34450	"	200
4850	"	170
4850	"	130
100	"	100
4350	"	80
3350	"	40
55000	câștiguri și premii	Coroane 14,459,000

**Cercați-vă norocul la noi, pentru că
MARE e norocul lui KISS!**

Karl Kiss & Co.

Bancă, societate pe acții. Colectori principali a loteriei de clase priv. r. u.
Birou central: **Budapest, IV. Kossuth Lajos-utca 13.**

FILIALE: Rakóczi-ut 55.

CUM TE CHIAMĂ?

Adela 20565	Costi 10495	Ferdin. 22221	Izidor 696	Manuil 27191	Roland 88076
Adolf 14710	Clemen 16802	Francoise 60090	Ivan 27991	Marcel 21394	Rozalia 8159
Adolian 1176	Clarisa 78298	Floare 19770	Jacob 20567	Margita 8272	Rozica 10477
Adrian 37456	Cezar 54422	Florian 37349	Janca 56381	Maria 91901	Rudolf 102216
Agnes 22156	Cecila 2329	Florița 39577	Jancu 71106	Mariora 4968	Solomo 45566
August 21647	Carola 51343	Fodor 26590	Jenea 54777	Marcu 2337	Sofia 78231
Arcadiu 80657	Camila 60119	Francoise 77328	Justina 102167	Mariuța 90698	Samuel 44701
Alexia 65966	Barbora 6468	Frida 23146	Jonas 33801	Martin 51189	Sandru 34765
Alois 49950	Brânzia 8339	Frdric 19770	Jonița 37763	Matei 51491	Sarolta 3974
Albert 92484	Dănilă 60139	Filip 67311	Josif 22144	Malvin 16882	Sebastin 52613
Aifons 27988	David 90721	Gabor 39572	Judita 1231	Matild 86343	Simon 8170
Alfred 48139	Dumitru 68904	Gabril 4632	Julia 60098	Macave 24762	Stefania 46922
Alice 80150	Demian 8547	Gaspar 51205	Julian 20670	Metinda 53399	Stanisla 10477
Analia 8292	Dăian 54755	Gadion 26350	Kalman 51478	Mihuț 796	Sirena 20190
Ambr. 22428	Desideri 46977	Geza 44704	Kamil 86723	Miti 93655	Sidonia 86367
Andor 8102	Domnic 56375	Grigori 22184	Karolin 94422	Mihail 39479	Sandea 39762
Andrei 50557	Dora 27971	Geza 54441	Karol 78279	Miclea 78456	Taras 90793
Ana 50570	Dorotia 39559	Gida 13156	Kazmer 54784	Micsa 39752	Toma 22162
Antoniu 45572	Dimitriu 13619	Gizela 96833	Katali 13610	Milan 90668	Teofil 63609
Antonia 64788	Dinu 29331	Ganea 89690	Klemen 63551	Maurici 51226	Teodor 22220
Aurora 108079	Eberard 39072	Gustav 91909	Klara 7482	Nița 39598	Terezia 93327
Armin 39414	Edita 8296	Gerasim 38890	Klotild 91087	Nador 21501	Terca 90538
Arnold 72213	Emont 39442	Guido 67314	Konrad 8128	Natași 71123	Timmer 56361
Aron 54792	Edward 92313	George 107164	Kornel 89617	Nerva 102775	Tiberiu 8394
Arpad 60125	Elena 8344	Gavril 8192	Kornel 54750	Neli 18601	Titus 22218
Artur 86337	Elemer 39075	Genadie 90772	Kristof 8233	Nestor 39763	Tritean 90414
Atila 14712	Elenora 91346	Gerget 58598	Kristin 82143	Neti 91090	Tobias 39428
Augusta 10211	Eliade 86717	Hedvig 73362	Ludovic 2348	Nina 8126	Todor 91312
Aurel 107455	Ela 80863	Helena 73150	Ladislau 13028	Olga 78260	Ulric 8163
Aurelia 64582	Elvira 32073	Henric 102147	Lazar 39455	Olivera 13046	Urban 8910
Balaș 19769	Eliza 46796	Herman 105989	Lenard 54409	Orban 73302	Valentin 90841
Balint 40615	Eman. 26128	Herman 22257	Lenca 94906	Ofelia 67617	Valeria 94213
Bandi 51221	Enil 8282	Horia 50465	Leo 64594	Otiia 39752	Vencel 94887
Balaș 64234	Emilia 79347	Horat 78302	Laura 51181	Oto 71805	Vendei 67332
Beatrix 32039	Erna 9910	Ibida 54788	Leonti 39403	Ogoriu 90812	Verona 78272
Bela 48134	Ecatrin 8276	Ida 22257	Leonora 57748	Pauil 58147	Veronic 73325
Bengia 85656	Erna 13649	Ignatie 91349	Lidia 27052	Paula 79340	Victor 23123
Ben. 33833	Ernesti 34086	Ican 102791	Lina 56377	Petru 71805	Victori 106177
Bernat 78472	Ernan 107651	Iie 90740	Livia 41633	Plutona 78468	Vilma 22974
Berta 93659	Ervin 91528	Ilma 79833	Lorant 32083	Petrian 106033	Vilem 32475
Bertan 21522	Elisavet 33809	Ileana 34094	Leopold 21067	Pantelie 73308	Vince 96090
Bertold 37461	Etel 73399	Irimie 17071	Lauren 95342	Rachel 8226	Walter 20049
Blanca 96087	Eugenia 46790	Irina 67326	Lucia 12558	Rafael 34296	Wlad 66912
Bodora 191947	Eva 68008	Irma 91004	Ludia 38588	Regina 8319	Zoltan 39591
Boldija 93384	Fabian 37757	Ioan 8202	Lucaci 32063	Renea 20071	Zeno 56088
Bosbal 67623	Fani 18624	Iorgovan 8156	Ludvig 29597	Rezi 45595	Zosim 54716
Cristian 73345	Felicia 102187	Ivor 95329	Luiza 67344	Ricard 94234	Zora 54430
Cornel 56082	Felix 1223	Izabela 63620	Magda 48189	Robert 82079	Zima 17033

Ne rugăm a comanda de cu vreme ca numarii cei volți să nu fie vânduți.

Prețurile
losurilor clasei I.:
a 8-a parte C. 150
a 4-a parte „ 3—
o jumătate „ 6—
intreg „ 12—

Tragerea:
în 18 și 20 Nov.

Tăiați acest cupon și trimiteți-l nouă:

ȚEDULA DE COMANDĂ.

Cassa de bancă **KARL KISS & Co., A. Ges.**
Budapesta IV. Kossuth Lajos-ut. 13.

Ne rugăm a ne trimite los clasă I a
XXV. loterie, și a planului oficios.

Prețul de K } trimis în mărci poștale.
} cu mandat poștal.
} luați-l cu rambursă.

Adresa exactă: } Numele
} Locuința, Str. și Nr. casei
} Poșta ultimă (comit.)